

והגדת לבנך

"המילה הראשונה בפרשתנו ובספר ויקרא כולו היא המילה ויקרא, אולם האות אלף בסוף מילה זו קטנה מאוד משאר האותיות. זוהי אות א' זעירא. מה סודה?"

יבואו טהורים ויעסקו בטהורים

האלף הזעירא באה לרמז לנו שכאן, בספר ויקרא, מתחילים ללמוד בו תינוקות של בית רבן. אלף זעירא מלמדת על הזעירים, הקטנים. וכשם שהאלף היא ראש לאותיות כך יתחילו הזעירים ללמוד.

ומדוע דווקא בקורבנות, הנושא בו עוסקת פרשתנו? אומר מדרש רבה: "יבואו תינוקות שהם טהורים מכל חטא ועוון ויעסקו בטהורים", או כמו שאומר "ילקוט שמעוני": "כבשים בני שנה, שמכבסים עוונות האדם ועושין אותו כתינוק בן שנתו".

מהיכן הכל מתחיל ?

תלמוד בבלי מסכת נדה דף ל/ב

דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו לפנקס שמקופל ומונח ידיו על שתי צדעיו שתי אציליו על ב' ארכובותיו וב' עקביו על ב' עגבותיו וראשו מונח לו בין ברכיו ופיו סתום וטבורו פתוח ואוכל ממה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה ואינו מוציא רעי שמא יהרוג את אמו וכיון שיצא לאויר העולם נפתח הסתום ונסתם הפתוח שאלמלא כן אינו יכול לחיות אפילו שעה אחת ונר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו שנאמר בהלו נרו עלי ראשי לאורו אלך חשך ואל תתמה שהרי אדם ישן כאן ורואה חלום באספמיא ואין לך ימים שאדם שרוי בטובה יותר מאותן הימים שנאמר מי יתנני כירחי קדם כימי אלוה ישמרני ואיזהו ימים שיש בהם ירחים ואין בהם שנים הוי אומר אלו ירחי לידה ומלמדין אותו כל התורה כולה שנאמר ויורני ויאמר לי יתמך דברי לבך שמור מצותי וחיה ואומר בסוד אלוה עלי אהלי מאי ואומר וכי תימא נביא הוא דקאמר תא שמע בסוד אלוה עלי אהלי וכיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה שנאמר לפתח חטאת רובץ ואינו יוצא משם עד שמשביעין אותו שנאמר כי לי תכרע כל ברך תשבע כל לשון כי לי תכרע כל ברך זה יום המיתה שנאמר לפניו יכרעו כל יורדי עפר תשבע כל לשון זה יום הלידה שנאמר נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשו ולא נשבע למרמה ומה היא השבועה שמשביעין אותו תהי צדיק ואל תהי רשע ואפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה היה בעיניך כרשע והוי יודע שהקדוש ברוך הוא טהור ומשרתיו טהורים ונשמה שנתן בך טהורה היא אם אתה משמרה בטהרה מוטב ואם לאו הריני נוטלה ממך.

הכל תלוי בגישה !

תוספות חגיגה דף טו/א

[ובי] הוה המעשה אבויה אבי הוה מגדולי ירושלים וביום שבא למהולי קרא לכל גדולי ירושלים והושיבן בבית אחד ולר"א ולר"א יהושע במקום אחר מן דאכלין ושתיין שרין מטפחין ומרקדים אמרי עד דאלין עסקין בדידהו נעסוק בדידן ישבו ונתעסקו בדברי תורה ירדה אש מן השמים והקיפה אותן אמר לון אבויה אבא גברין מה באתם לשרוף ביתי אמרו לו ח"ו אלא יושבין היינו וחוזרין דברי תורה מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני לא באש נתנו אמר הואיל וכך כחה של תורה אם יתקיים הבן הזה לתורה אני מפרישו ולפי שלא היתה כונתו לשמים לפיכך לא נתקיימו בו

מאמרי הראיה / חלק א / דרשה בעת חנוכת בית התלמוד תורה ברחובות ת"ו

על הילדות תפול תמיד השאלה, איך אנו מכירים אותה ביחוושה לחנוך. אם היא רק כמו הכשר להאישות, או שיש לה ערך כביר בפני עצמה. מובן הדבר שכשמעמידים את יסוד החיים רק על העבודה והפרנסה, אין לילדות זכות מצד עצמה, כי אם, הילד הוא לפי זה גולם יפה שאפשר לחק ממנו כלי מעשה חזק ועובר לסוחר. לא כן הוא לפי ההכרה האידיאלית, המערכת את החיים לפי הטוהר שבהם, לפי הטוב החסד והתום הנמסך בקרבם. על פי זה המשפט יעלה לנו ערך הילדות לא רק בתור הכשר לאישות וגדלות, כי אם חטיבה יקרה בחיים מצד עצמה, ולפעמים תעלה אצלנו בתור המעולה שבתקופות החיים שכל החיים ראויים להיות כמכשירים לעמדתה. אז נאמר דברים כמשמעם "אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל פיהם של תנוקות של בית רבן" מפני שהוא "הבל שאין בו חטא".

התנוק, כשיחונך כראוי, ביחוד התנוק העברי, כמה קדושה ותום, כמה טהרה ומדות נעלות נמצא בנפש הנקיה והאהובה הילדותית שבקרבו, כל זמן שטומאת שוק החיים לא השביתה את החן וההון של פרח שושן זה, כמה קדוש וטהור הוא.

אמנם טובה הילדות, נאה וקדושה היא, אבל הלא היא גם כן חלושה, ולא תוכל לעמוד בפני זרם החיים ההולך ומתגבר, לפי מדת הגדלות, גדלות החומר והרוח, והתרבות יחס החברה הגדולה והמסובכת. על כן זאת היא חובתנו, לשמור בכל עז את תומת הילדות וטהרתה ולהעבירה לאטה עם כל זהרה ונקיונה אל תקופת הגדלות, באופן שהגדלות תעניק לה רק את העוז והגבורה החסרים לה, גבורת הגוף וגבורת הרוח, אבל לא תהין להרס את היתרונות היקרים של הילדות האהובה והחביבה עדי עד. "מפי עוללים ויונקים יסדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם". להביא את הילדות בעצם תומה וטהרתה אל גבול הבחרות והשחרות, הזקנה והשיבה, באופן שתוסד עוז, שלעולם לא ינוס לחה, זאת היא תעודת החנוך בישראל. "בת ק' כבת כ' ובת כ' כבת ז' ", "כבן שנה שלא חטא" זהו הציור היותר מרומם של משאת הנפש שבחנוך עמנו.

שמונה קבצים / קובץ ז / רה.

רה. העולם מחזר אחרי חכמות, הבנות וידיעות מחודדות, וסוף כל סוף עקר נקודת החיים סובבת על העתיד, על החנוך של הדור, והחנוך הוא הטפול בילדים, בקטנים, ואופק שכלם הלא הוא כל כך כהה, עד שכל המון הרחבות של המדעים ושל ההתעמקות שלנו אליהם לא יגש. אולי צריכים אנו לדעת מזה, שבאמת לא חכמה וידיעה רבה היא המאשרת אותנו, אלא התום של הילדות. וזהו אשרנו, שאנו מקושרים אל החנוך הילדותי בצורת תרבותנו. הקשר הזה לבדו הוא כבר עושה בנו הרושם של התקשרות עם הילדות, עם תמימותה, ואיזה זרם של תמימות עובר גם כן עלינו ומזדלף בקרבנו, להפיג על ידו את זוהמת הערמימות שנמסכה בנו מבגרותנו. אשרי מי שיונק מלשד הילדות גם בהיותו איש, גם בזקנותו. אשרי מי שנעשה כבן שנה בלא חטא, בהיותו כבר עמוס במשא של שנים רבות מימי חיי הבלו.

שמונה קבצים / קובץ ג / קט.

קט. סוף כל סוף ינצח הקודש את העולם. החשבונות הפשוטים, שגם לבבות של ילדים מרגישים באמתתם, הם הם יהיו יסודות החיים, ומפי עוללים ויונקים יוסד עז. העולם הנצחי, הרוחני, השכלי הקיים, יהיה ראש כל המאויים, והבסיס לכל עלילות בני האדם. המדות הטובות בשרשן העליון, שהוא הולך ומתעלה עד שהוא בא אל הערפל אשר שם האלהים, הן הנה אשר יהיו למוסדות לחיי החברה המשפחה והיחיד, והדעות שהן אבות למדות הטובות, והמזגים המתילדים על ידי סדרי חיים כאלה, שהם מתאימים עם יסודן של המדות הטובות, הם הגורמים שעצם השמות וכחות החיים ומקורותיהם יתעלו, יאירו ויתגברו. ומתגברים המקורים, ומתברכים המעינות, ומתעדנים העולמים, ושמות הנשמות בגן עדן, וצוהלים הרוחות במכונם, ונולדים אנשי סגולה עטורי חסד, ומתארכים החיים בשקט וחמדה עדינה....